

Toteutunut jäteneuvonta vuonna 2022

Koronaepidemian jatkuminen myös vuonna 2022 asetti yhä haasteita jäteneuvonnalle. Tapahtumia ja tilaisuuksia järjestettiin yhä huonosti eikä suuria yleisötilaisuuksia ollut. Koulu-, yhdistys- ym. vierailuja ei vielä aktiivisesti järjestetty. Tämä näkyy kaikista selvimmin kasvokkain tavattujen kuntalaisten määrän laskussa verrattuna aikaisempiin vuosiin.

Rajoituksista huolimatta vuosi on ollut työntäyteinen ja neuvojat ovat pyrkineet olemaan näkyvillä tapahtumissa ja myös luomaan uusia kohtaamismalleja kuntalaisten kanssa. Kampanjointia on pyritty tekemään näkyvämmäksi. Vuonna 2022 on keskitytty tiedottamaan jätelain uudistuksista, kompostointirekisteristä sekä biojätteen lajittelusta ja sen tehostamisesta.

Työntekijätilanne

Jäteneuvontatyössä on ollut vuodesta 2003 kaksi kokoaikaista jäteneuvojaa. Kuluneena 20 vuotena työn määrä on huomattavasti lisääntynyt ja monipuolistunut laaja-alaisemman ympäristökasvatuksen suuntaan. Jatkuvat lainsäädännön muutokset luovat myös omat tiedottamispaineen. Tämä kaikki on lisännyt myös työvoimantarvetta jäteneuvonnassa. Vuoden 2022 työntekijätilanteessa keskityttiin vain välttämättömiin toimiin. Vuonna 2022 neuvonnassa työskenteli:

- 1 vakituinen jäteneuvoja
- 1 määräaikainen harjoittelija/jäteneuvoja (tammikuu-joulukuu)
- 1 harjoittelija/kesätyöntekijä (maaliskuu-elokuu, osin 50 % työpanoksella)
- Porin 4H-yhdistys ry:ltä ostettiin jo perinteisesti jäteneuvontatunteja alueen 4. luokkalaisille

Tavoitetut kuntalaiset (vertailuna vuoden 2021 ja 2020 luvut)

Luvuista käy selvästi ilmi koronavuoden vaikutus tavoitettujen kuntalaisten määrään. Lisäksi ylityö- ja vuoronvaihtokielto vaikeutti tapahtumiin osallistumista huhti- toukokuussa.

- Pidetty luentoja/opastuksia asukasyhdistysten ja taloyhtiöiden tilaisuuksissa 3 kertaa (2021: 10, 2020: 6), tavoitettu noin 240 ihmistä (2021: 240, 2020: 240, 2019: 1500).
- Osallistuttu tapahtumiin/tempauksiin/messuihin 12 kertaa (2021: 4, 2020: 4, 2019: 21).
- Pidetty kierrätys- ja kompostointikutsuja 0 kertaa (2021: 0, 2020: 0, 2019: 2).
- Pidetty jäteneuvontatuokioita lapsille/nuorille 6 kertaa (2021: 1, 2020: 1), tavoitettu noin 100 lasta (2019: noin 3000 lasta ja nuorta).
- Porin 4H-yhdistys kiersi jäteneuvonnan ostopalveluna alueemme nelosluokilla pitäen jäteneuvontatunteja. Näillä tunneilla tavoitettiin noin 780 neljäsluokkalaista (2021: n.1200, 2020: n. 650, 2019: n. 1 000).
- Jäteneuvontapuheluihin vastattiin vuoden aikana noin 976 kertaa (2021: 840).

Kompostointipuisto

Kompostointipuisto on valtakunnallisesti ainutlaatuinen. Puistossa on esillä kattava valikoima eri käyttötarkoituksiin sopivia kompostorimalleja. Siellä pääsee myös tutustumaan toimiviin

kompostoreihin ja kursseilla harjoittelemaan niiden käyttöä. Kompostointipuisto oli nyt auki seitsemättä kesää.

- Puistossa järjestettiin kesäkuussa kaikille avoimia ”Kesäkeskiviikkoja” (1., 8., 15. ja 22.6.), joissa jäteneuvoja opasti kompostointiin liittyvissä kysymyksissä.
- ”Kompostorissa kuhisee” -festivaalit järjestettiin 10.8. Tapahtumapäivään sisältyi mm. lyhytkursseja ja asiantuntijaluentoja. Kompostoinnista kiinnostuneita festivaaliosallistujia paikalla kävi 85.
- Kestävän kehityksen viikkona (vko 39) kompostointipuistossa järjestettiin kaikille avoin tapahtuma ”Kompostoinnin iltapäivä” ke 28.9.
- Koululaisille puistossa oli kaksi opetustuntia jossa n.40 kouluikäistä oppilasta (2021: 160, 2020: 105, 2019: n. 600).
- Aikuisia puistossa vieraili 80 henkeä (2021: 13, 2020: 0, 2019: n. 250).
- Puistossa järjestetyille, kymmeneen henkeen rajatuille kursseille osallistui 49 henkilöä (2021:26, 2020: 33, 2019: n. 200)
- Puisto on omatoimisesti vierailtavissa huhtikuusta lokakuuhun, joten kokonaiskävijämäärää ei pysty arvioimaan.

Teemapäivät ja -viikot

- Perinteiset Siivoustalkoot toteutettiin viikolla 17. Osallistujia kouluista ja päiväkodeista n. 6320, kuntalaisia yhdistyksistä yms. 280. (2021: 2830, peruutettu v. 2020, v. 2019 siivoustalkoisiin osallistui n. 2900 lasta ja aikuista)
- Ympäristökasvatusviikolla (vk 36) Porin Kierrätyskeskuksessa vieraili oppilaita 2 koulusta, yhteensä 64 oppilasta. (v. 2021 kompostointipuistossa vieraili 4 koulua, v. 2020 viikko peruttiin).
- Jäteneuvonnan ”Kauppakierroksilla” testattiin tavoitetaanko kuntalaisia pystyttämällä neuvontapiste arkipäivänä kunnan ruokakauppaan. Kokeilu ehdittiin tehdä Nakkilassa, Ulvilassa ja Merikarvialla. Juttelemaan jäi yhteensä 57 henkilöä.
-
- Hävikkiviikolla (vko 37) Porin kouluissa punnittiin jälleen lautashävikkiä eli oppilaan lautaselleen jättämää ruokaa, joka laitettiin biojätteeseen. Lautashävikki oli aiempina vuosina pienentynyt keskimääräisestä 11,4 grammasta 7,5 grammaan. Vuonna 2022 keskimääräinen hävikki oppilasta kohden oli 9,27 g.
- Osallistuttiin somekampanjoilla Kivon:n ”biojätteen lajittelun treeniohjelmaan” Nuukuusviikkoon ja Euroopan jätteen vähentämisen viikkoon.

Biojätteen keräyskokeilu

Tiukentuvan jätelain myötä biojätteen erilliskeräys tulee olemaan arkipäivää kaikissa omakotitaloissakin yli 10 000 asukkaan keskustaajama-alueella jo vuonna 2024. Myös biojätteen talteenottoa tulee uuden lain mukaan tehostaa. Saadakseen ennakoivaa tietoa ja kokemuksia biojätteen keräyksen laajentumisesta, jäteneuvonta toteutti Biojäte talteen 2-kampanjan Ulvilassa, Nakkilassa ja Harjavallassa.

Kampanjassa kerättiin käyttökokemuksia omakotikiinteistöjen yhteisbiojäteastioiden käytöstä 5 kk ajalta. Kokeiluun osallistuneet kotitaloudet saivat jäteneuvonnalta keittiöön sopivat keräysastiat,

biopusseja sekä biojäteasiat kampanjan ajaksi. Kampanja-aika oli toukokuu – syyskuu 2022. Kampanjan tulokset löytyvät mm. www.pori.fi/biojatetalteen -verkkosivulta. (31.3.2023)

Mahanpuruja muovista

Suunnittelu- ja kehittämissyksikön, Lastenkulttuurikeskus Kruunupään ja teknisen toimialan yhteinen kampanja haastoi keväällä 2022 yläkoululaiset ideoimaan erilaisia maahan, hulevesikaivon kannen ympärille ja viereen sopivia kuvia. Pidä saaristo siistinä ry:n kampanja järjestettiin Porissa omalla uniikilla tavallaan. Mallin mukaan järjestetyssä kampanjassa viemärien ympärille liimataan kalan suuta esittäviä valmistarroja. Näillä on tarkoitus herättää ihmiset ymmärtämään, että viemäri on suora yhteys vesistöön. Positiivisella vaikuttamisella pyritään ehkäisemään vesistöjen roskaantumista.

Porissa kampanja toteutettiin taidehaasteella, jossa Porin koulujen 8- ja 9- luokkalaiset saivat taiteilla yksin tai ryhmissä omia teoksiaan, joiden joukosta valittiin kaksi oivaltavinta työtä. Teoksia valmistui yhteensä 60. Näiden töiden perusteella valmistettiin tarrat koristamaan yhdeksää keskeisellä paikalla Porissa olevaa kaivon kantta. Tarrat pystyi bongamaan 30.5–20.6. Lisäksi Porin Pääkirjastolla oli samaan aikaan näyttely teoksista.

Muovin matka

Roskaantuminen ja erityisesti muoviroskat ovat olleet esillä myös vuonna 2022. Muovin matka -näyttely rakennettiin Luontotalo Arkille jo neljättä kertaa (1.9.–27.11.). Vuonna 2021 näyttelystä toteutettu video ja nettisivusto ovat vielä käytössä ja löytyvät osoitteesta: www.pori.fi/muovinmatka .

Muovin matka -näyttelyt ja -video on toteutettu yhteistyössä Luupin ja Luontotalo Arkin kanssa.

Vuonna 2022 esillä oli erityisesti merten ja vesistöjen roskaantuminen sekä verkkokauppatilauksien mukana tuleva muoviroskan määrä. Muovin matka-näyttelyn näki yhteensä 1480 kävijää.

Jaettava materiaali

- JäteVaakku 2022 –tiedotuslehti, painosmäärä 86 500 kpl, jaettiin 31.3.2022 kaikkiin yhteistyökuntien koteihin, laitoksiin ja yrityksiin sekä postitettiin alueen ulkopuolella asuville vapaa-ajan kiinteistöjen omistajille.
- Jaossa on ollut lisäksi JäteVaakun lajitteluopasta, Kompostointiopasta, EKO-Aku -lehteä, Koirankakkaroskis- ja Ei mainoksia -tarroja sekä yksittäisiä ohjeita jätteen lajitteluun, jätelain muutoksiin ja poistoteksteihin.
- Kaikki oppaat ja ohjeet ovat olleet luettavissa ja tulostettavissa myös jäteneuvonnan verkkosivuilla.

Verkkosivut ja sosiaalinen media (vertailuna vuoden 2021 ja 2020 luvut)

Kaupungin nettisivut uudistuivat joulukuussa 2022. Nettisivujen uudistuminen aiheutti pieniä hankaluuksia kävijämäärien löytymisessä, mutta viime vuoteen verrattuna ne kävijämäärät, jotka vielä saatiin, näyttävät mahdollisilta. Jätelain uudistumisen vaikutukset ovat lisänneet selvästi kävijämääriä vuonna 2022. Tässä tulokset:

- Jätteet ja kierrätys -verkkosivua (pääsivu) ladattiin vuoden aikana 45 051 kertaa (2021: 11 020, 2020: 20 045).
- Alasivuista eniten latauksia sai Vastaanottopaikat 24 216 kertaa (2021: n.25 000, 2020: 11 804), lajitteluohjeet 6161 kertaa (2021: n 5 000, 2020: 7 601) ja jätemaksut n. 5 000 kertaa.
- Jätevaakun lajitteluavun kävijätietoja ei nettisivu-uudistuksen vuoksi saatu vuodelta 2022. (2021: n.5 700, 2020: 5 940).
- Jätevaakku Mustavariksen Facebook-sivulla julkaistiin 116 päivitystä (2021: 90, 2020: 106) ja sivulla oli vuoden loppuun mennessä 881 tykkääjää (2021: 694, 2020: 582).
- Jätevaakku Mustavaris on ottanut käyttöön myös oman Instagram-tilin, jolla seuraajia oli 235 (2021: 192, 2020: 136).